

Competentieprofiel

&

Certificering van docenten NT2

Het Competentieprofiel is in opdracht van de Beroepsvereniging van Docenten NT2 opgesteld door AnneMieke Janssen-van Dieten, september 2005 en herzien en aangevuld in juni 2010 en vervolgens in januari 2017.

In 2019 is het Competentieprofiel uitgebreid met een beschrijving van de specifieke competenties van een NT2-ISK-docent.

Contactadres BVNT2:

Teun van Iperen (bestuurssecretariaat)

bestuur@bvnt2.org

www.bvnt2.org

Copyright: Artikelen of fragmenten van artikelen mogen worden overgenomen, mits bedoeld voor educatieve doeleinden en mits de bron duidelijk wordt vermeld. In alle andere gevallen is schriftelijke toestemming van het bestuur van de Beroepsvereniging van docenten NT2 noodzakelijk.

De BVNT2: zorg voor kwaliteit en deskundigheid

De Beroepsvereniging van NT2-docenten (BVNT2) is een snelgroeiende beweging. In Nederland en in Vlaanderen. De vereniging bestaat al bijna 15 jaar en heeft al jaren meer dan 1000 leden.

De BVNT2 heeft zich tot taak gesteld te zorgen voor een beschrijving van competenties waarover een goede NT2-docent beschikt. Het doel daarvan is het competente NT2-docentschap te bevorderen en de competente NT2-docent te beschermen. In Nederland en Vlaanderen kan men op twee manieren een Certificaat van Bekwaamheid verwerven: via een Lerarenopleiding NT2 en via een EVC-procedure (bestemd voor eerder opgeleide en ervaren NT2-docenten).

De lerarenopleidingen NT2

De lerarenopleidingen NT2 Er zijn in Nederland en Vlaanderen enkele officiële Lerarenopleidingen voor NT2- docenten. Deze opleidingen zijn onderdeel van instellingen die universitaire en hbo-lerarenopleidingen verzorgen (Hogeschool van Amsterdam, Vrije Universiteit Amsterdam, Hogeschool Utrecht, Fontys Hogeschool, Radboud Universiteit, KU Leuven, Lerarenopleiding Het Perspectief Gent en Universiteit van Antwerpen). De opleidingen voldoen aan de Dublin-vereisten voor lerarenopleidingen. Er is nog een particuliere instelling die met hetzelfde programma een NT2-docentenopleiding aanbiedt. Dit doen ook de Universiteit van Groningen en de Universiteit van Amsterdam.

Aan deze opleidingen nemen soms beginnende NT2-docenten deel, maar vaak ook ervaren NT2-docenten die hun kennis en bekwaamheden willen verhogen. Veel deelnemers beschikken reeds over een lesbevoegdheid voor basis- of voortgezet onderwijs en mbo. De genoemde NT2-lerarenopleidingen baseren zich op de vakbekwaamheden zoals die geformuleerd zijn in het BVNT2-competentieprofiel.

De brede NT2-docent

De NT2-docent voert zijn/haar onderwijs- en ondersteuningstaken uit in verschillende contexten in Nederland en Vlaanderen: in de inburgering, in het voortgezet onderwijs (bij voorbeeld in internationale schakelklassen), in het volwassenenonderwijs, in het beroepsonderwijs, in het hoger onderwijs en in vele vormen van particulier onderwijs. De BVNT2 is zich zeer bewust van die brede inzetbaarheid van de NT2-specialist, zowel in Nederland als in Vlaanderen en dat uitgangspunt heeft ook bij de ontwikkeling van het Competentieprofiel een grote rol gespeeld. Dat komt op verschillende manieren tot uitdrukking.

Eenzijds heeft de BVNT2 zich ten behoeve van het gesubsidieerde onderwijs in Nederland gebaseerd op de lerarencompetenties zoals die zijn geformuleerd door SBL (Stichting Beroepskwaliteit Leraren t.b.v. de Wet BIO). Ook is gebruik gemaakt van de Vlaamse werknota Competenties NT2-docent.

Anderzijds is nauwe aansluiting gezocht bij de doelstellingen van de Wet Inburgering in Nederland. Daarom is een specialisatie Inburgeringsdocent nader ingevuld. Ook is recentelijk in overleg met o.a. LOWAN gewerkt aan een beschrijving van een ISK/OKAN-docent.

Bewezen bekwaamheid

Ervaren en bekwame NT2-docenten kunnen het Certificaat Bekwaam NT2-docent van de BVNT2 verwerven wanneer zij een assessmentprocedure doorlopen en een portfolio samenstellen met een overzicht van hun opleidingen, bij- en nascholingen alsmede een reeks van bewijsstukken van hun praktische bekwaamheid. Ook moet er sprake zijn van aantoonbare, langdurige ervaring in de opleidingspraktijk. De genoemde lerarenopleidingen verzorgen de assessments voor de BVNT2. Voor NT2-docenten die recentelijk een masterprogramma NT2 aan de UvA hebben afgesloten of de praktijkgerichte onderdelen daaruit en docenten die bij een van de andere aangesloten NT2-docentenopleidingen zijn afgestudeerd, is er een alternatieve, korte EVC-procedure.

Veel civiel effect

De BVNT2 wil graag bijdragen aan een vergroting van de vakbekwaamheid en het aantoonbaar maken van die vakbekwaamheid in het NT2-onderwijs van de inburgering, het voortgezet onderwijs, het mbo, het hoger onderwijs, de particuliere opleidingen en aanbieders van inburgering. De BVNT2 stimuleert daarom op verschillende manieren de certificering van bekwame NT2-docenten. De vereniging hoopt ook dat gemeenten, onderwijsinstellingen en de centrale overheid meer aandacht gaan besteden aan de inzet van bekwame NT2-docenten in opleidingen en in cursussen.

Het bestuur van de BVNT2,
namens deze,

Frieda van den Hout, voorzitter,
maart 2019

Competentieprofiel Docent Nederlands als Tweede taal (NT2)

Dit competentieprofiel is opgesteld door AnneMieke Janssen-Van Dieten in opdracht van de Beroepsvereniging van NT2-docenten in Nederland en Vlaanderen in 2005. De ledenvergadering van de BVNT2 heeft in dat jaar deze beschrijving van het profiel overgenomen. In 2010 en in 2017 zijn kleine veranderingen in de tekst aangebracht vanwege de veranderde wetgeving Inburgering.

De docent NT2 in Nederland en Vlaanderen is in staat en bereid een krachtige leeromgeving te creëren voor niet-Nederlandstalige volwassenen en adolescenten. Daartoe beschikt hij/zij over de volgende vakspecifieke en algemene kerncompetenties:

A Vakinhoudelijke competenties

A.1.1 De NT2-docent laat zien een competente gebruiker van het Nederlands te zijn.

A.1.2 De docent is in staat zijn/haar taalgebruik aan te passen aan de behoeften van leerders op verschillend niveau.

A.2 Taalbeschouwer

De NT2-docent laat zien dat hij/zij op de hoogte is van regels van taalgebruik en taalstructuur en dat hij/zij deze op adequate wijze weet te hanteren.

Om te kunnen voldoen aan deze eis demonstreert hij/zij:

- kennis van taalhandelingen en pragmatische aspecten
- op de hoogte te zijn van de structuurkenmerken van het Nederlands zoals beschreven in (recente) grammatica's van het Nederlands voor gebruik in het onderwijs aan niet-Nederlandstaligen
- op basis van criteria als nut, frequentie en haalbaarheid keuzes hieruit te kunnen maken voor leerders met verschillende achtergrond en op verschillend niveau
- mondelinge en schriftelijke producten van leerders te kunnen analyseren en op basis daarvan in staat te zijn adequaat feedback te geven en prioriteiten te stellen
- Nederlandstalige authentieke doelteksten waarmee leerders in aanraking (zullen) komen te kunnen analyseren en onderscheid te kunnen maken tussen voor de doelgroep relevante en minder relevante aspecten
- zijn/haar handelen in deze zaken te kunnen verantwoorden

A.3 Vaststeller van de beginsituatie

De docent NT2 stelt zich op de hoogte van de beginsituatie van de individuele leerders in zijn/haar groep en is in staat zijn/haar onderwijsplanning hierop af te stemmen.

Om te kunnen voldoen aan deze eis is de docent in staat een doelgroepanalyse en educatief ontwerp te maken, daartoe zet de NT2-docent zich in om gegevens te achterhalen o.a. betreffende:

- etnische en culturele achtergrond
- thuissituatie
- vooropleiding
- perspectieven, ambities, behoeften en doelsituatie
- (taal)leergedrag
- taalvaardigheid Nederlands
- ervaring met leren van andere talen

en laat de docent zien dat hij de consequenties hiervan voor zijn didactisch handelen beseft door adequate besluiten te nemen inzake:

- groepeeringsvormen
- geschiktheid van lesmateriaal en mogelijke aanpassingen
- interne differentiatie
- eventuele verwijzing van cursisten naar andere groepen/instellingen

A.4 Begeleider van het leerproces

De NT2-docent bezit voldoende kennis en vaardigheden op het gebied van vakinhoud en didactiek om een krachtige leeromgeving tot stand te brengen.

Om te kunnen voldoen aan deze eis moet de docent beschikken over kennis betreffende:

- opvattingen over leren en de wijze waarop deze principes gerealiseerd worden in leergangen of ander lesmateriaal
- opvattingen over taal en de wijze waarop deze tot uiting komen in lesmateriaal
- gangbare opvattingen over het verloop van taalverwervingsprocessen
- mogelijke trajecten in en buiten de eigen instelling
- bestaande materialen en technieken (waaronder ICT) en criteria om deze te beoordelen
- diverse werkvormen voor afzonderlijke en geïntegreerde vaardigheden, inclusief buitenschoolse opdrachten en taalstages
- werkvormen gericht op het stimuleren van zelfwerkzaamheid
- differentiatiemogelijkheden
- bestaande niveaubeschrijvingen en doelen voor geïntegreerde en onderscheiden vaardigheden

- specifieke problemen die zich kunnen voordoen bij de verwerving van afzonderlijke vaardigheden en de wijze waarop deze aangepakt kunnen worden
- feedbackstrategieën
- factoren die het onderwijsleerproces kunnen belemmeren of bevorderen

Op basis van deze kennis en die over zijn cursisten kan de NT2-docent:

- functionele korte en lange termijndoelen formuleren, deze nastreven in zijn didactisch handelen en inzichtelijk maken voor de leerders en daarbij rekening houden met noodzakelijke deelvaardigheden
- bij deze doelen lesmateriaal selecteren en in geval dit materiaal een leergang is, indien noodzakelijk aanvullend materiaal selecteren en ordenen
- op adequate wijze werkvormen en groeperingsvormen selecteren en toepassen
- op verantwoorde wijze gebruik maken van audiovisuele en interactieve media
- een onderwijsleersituatie creëren waarin sprake is van een gevarieerd mondeling en schriftelijk taalaanbod gericht op volwaardige communicatie en met oog voor betekenisonderhandeling
- een klimaat creëren waarin taalproductie en interactie gestimuleerd worden
- de uitbreiding van taalvaardigheid buiten de onderwijscontext stimuleren
- adequate en constructieve feedback geven
- rekening houden met de capaciteiten van individuen door op adequate wijze gebruik te maken van differentiatietechnieken
- zijn instructieactiviteiten en instructietijd effectief managen

A.5 Evaluator

De NT2-docent erkent het belang van evaluatie in het onderwijsleerproces, is in staat op verantwoorde wijze gegevens te verzamelen over het leergedrag en de talige ontwikkeling van leerders, deze op juiste wijze te interpreteren en op basis daarvan besluiten te nemen aangaande planning op de korte en/of lange termijn.

Om te kunnen voldoen aan deze eis is de docent op de hoogte van:

- de functie van verschillende vormen van evaluatie zoals: vorderingen meten, niveau vaststellen, diagnostiseren of examens, en de consequenties daarvan voor de aard van het evaluatie-instrument
- gestandaardiseerd, curriculumonafhankelijk toetsmateriaal en de voordelen en beperkingen daarvan
- curriculumafhankelijke evaluatie en de wijze waarop deze ontworpen kan worden
- andere assessmentprocedures zoals het bijhouden van een taalportfolio en de wijze waarop gesimuleerde of directe taken ontworpen kunnen worden
- de wijze waarop scores op bestaande toetsen geïnterpreteerd dienen te worden
- adequate en eenduidig interpreteerbare beoordelingscriteria
- de rol van zelfbeoordeling in het onderwijsleerproces en de wijze waarop men daarmee omgaat

Hij/zij laat dit zien door:

- het gebruik van gevarieerde en voor het doel geschikte toetsen en assessmentprocedures
- de leerders systematisch te volgen en de bevindingen vast te leggen bijvoorbeeld in een cursistendossier
- de verkregen gegevens te vertalen in onderwijsinrichting en/of didactisch / remediërend handelen
- de individuele leerders te voorzien van informatieve feedback
- adequaat te communiceren met derden over de voortgang van de cursist
- het reflecteren van cursisten op hun leergedrag en taalvaardigheidsontwikkeling te stimuleren door zelfreflectie en hen in staat te stellen op grond daarvan zelf prioriteiten te stellen

B Algemene NT2-docentcompetenties

B.1 Pedagogische competentie

De NT2-docent geeft op een bezielende manier leiding, scheidt een vriendelijke coöperatieve sfeer en zorgt voor een open communicatieve leeromgeving. Hij/zij scheidt een veilig klimaat in de klas en bevordert de emancipatie van de leerders.

Om te kunnen voldoen aan deze eis is de docent op een praktisch niveau op de hoogte van:

- interculturele communicatie
- groepsdynamica
- mogelijke gevolgen van traumatische ervaringen
- de mogelijkheden en ambities van de cursisten en de trajecten die daartoe leiden
- is zich bewust van de implicaties van deze zaken voor eigen handelen

en laat dit zien door:

- goed contact met de cursisten
- goede samenwerking met de leerlingen en zorgen voor onderlinge samenwerking
- een goed evenwicht tussen sturing en het geven van eigen verantwoordelijkheid
- een veilig klimaat in de klas
- het tonen van respect, een open houding ten aanzien van cultuurverschillen en
- reflectie op aspecten van de eigen cultuur
- adequaat omgaan met sociale, juridische, psychologische probleemsituaties
- zicht houden op zijn/haar taak binnen het grotere traject
- bevorderen van autonoom gedrag en motiveren tot leren

B.2 Organisatorische competentie

De NT2-docent zorgt voor een overzichtelijke, ordelijke, taakgerichte en stimulerende sfeer en is systematisch in het bijhouden en ordenen van gegevens.

Om te kunnen voldoen aan deze eis is de docent op praktisch niveau bekend met:

- relevante aspecten van klassenmanagement
- organisatorische aspecten van verschillende soorten leeromgevingen in en buiten de school
- het kwaliteitszorgsysteem van de instelling

en laat dit zien door:

- op een consequente manier concrete, functionele en door de deelnemers gedragen procedures en afspraken te hanteren
- een planning aan te houden die bij de deelnemers bekend is
- adequaat om te gaan met de tijd
- te zorgen voor duidelijke instructies en doelen
- het systematisch bijhouden van cursistendossiers
- te voldoen aan de afgesproken procedures voor kwaliteitszorg

B.3 Competent in het samenwerken met collega's

De NT2-docent is zich bewust van zijn verantwoordelijkheid in het samenwerken met collega's en heeft voldoende kennis en vaardigheden om een professionele bijdrage te leveren aan een goed pedagogisch en didactisch klimaat op de school, aan goede werkverhoudingen en een goede schoolorganisatie.

Om te kunnen voldoen aan deze eis is de docent op een praktisch niveau op de hoogte van:

- methodieken voor samenwerking en intervisie
- geëigende overlegstructuren en bevoegdheden
- instrumenten voor taalbeleid

en laat dit zien door:

- informatie die voor de voortgang van het werk van belang is te delen met collega's en/of duale partners en gebruik te maken van informatie die hij/zij van hen krijgt
- een constructieve bijdrage te leveren aan verschillende vormen van overleg
- collegiale consultatie en intervisie te geven en ontvangen
- open te staan voor constructieve feedback op eigen functioneren
- bereidheid te tonen om additionele taken op zich te nemen

B.4 Competent in reflectie en ontwikkeling

De NT2-docent denkt regelmatig na over zijn beroepsopvattingen en zijn professionele bekwaamheid. Hij/zij streeft ernaar zijn beroepsuitoefening bij de tijd te houden en te verbeteren.

Om te kunnen voldoen aan deze eis is de docent bekend met:

- vaktijdschriften en de voor hem/haar relevante inhoud daarvan
- de onderwijspraktijk in andere onderwijsorganisaties en actuele ontwikkelingen op het gebied van inhoud, werkwijze en organisatievormen
- actuele ontwikkelingen in maatschappij en bedrijfsleven die relevant zijn voor het onderwijs

en hij/zij laat dit zien door:

- planmatig te werken aan de ontwikkeling van zijn/haar bekwaamheid op basis van een goede analyse van zijn/haar competenties
- het bijhouden van vakliteratuur
- het bezoeken van studiedagen, conferenties of cursussen
- het openstaan voor informatie van cursisten en collega's en collegiale hulp in de vorm van bijvoorbeeld intervisie of supervisie

B.5 Competent in het samenwerken met de omgeving

De NT2-docent levert in het belang van zijn/haar cursisten en de school zijn/haar bijdrage aan een goede samenwerking met mensen en instellingen in de context van de school.

Om te kunnen voldoen aan deze eis is de docent bekend met:

- de leefwereld van de cursisten en in het geval van voortgezet onderwijs die van de ouders of verzorgers samenwerkingsverbanden tussen onderwijs en bedrijfsleven of maatschappelijke instellingen en weet hoe hij/zij er voor kan zorgen dat het binnen- en buitenschoolse leren en de interne en externe begeleiding van zijn/haar cursisten goed op elkaar afgestemd zijn

en hij/zij laat dit zien door:

- op een professionele manier informatie aan belanghebbenden te verschaffen en gebruik te maken van via hen verkregen informatie
- op een constructieve manier deel te nemen aan overleg
- zijn professionele opvattingen en werkwijzen aan hen te verantwoorden en zonedig aan te passen.

C Specialistische NT2-docentcompetenties

In deze rubriek worden competenties beschreven die gezien hun specifieke karakter niet van toepassing zijn op iedere NT2-docent. Er zullen ongetwijfeld meer specifieke competenties zijn die hier niet beschreven worden. Om die reden zijn er vier uitgewerkt en verder nog enige mogelijkheden beschreven. Indien van toepassing kunnen deze en andere specialistische competenties op analoge wijze uitgewerkt worden.

C.1 Alfabetisering

De alfabetiseringsdocent beschikt over de eigenschappen zoals beschreven in het basisprofiel, is daarenboven bekwaam in de omgang met zeer laagopgeleide leeders en beheerst de didactiek van het aanvankelijk lees- en schrijfonderwijs.

Om te kunnen voldoen aan deze eis is de docent op de hoogte van:

- de problemen die ongeletterden ervaren zowel in als buiten het onderwijs
- het verschil tussen analfabetisme en het beheersen van een ander schrift en de implicaties daarvan voor het onderwijs
- vakliteratuur over alfabetisering
- didactiek van het aanvankelijk lees- en schrijfonderwijs

en laat hij/zij dit zien door:

- duidelijk onderscheid te maken tussen mondelinge en schriftelijke taalverwerving, oog te hebben voor de verschillende niveaus van mondeling taalgebruik van cursisten en daarnaar te handelen door adequaat te differentiëren
- adequaat om te gaan met het feit dat cursisten nauwelijks of geen ervaring hebben met elementaire studievaardigheden en schoolse conventies
- zicht te hebben op de (ook niet onderwijsgebonden) capaciteiten van de cursisten en te adviseren over hun mogelijkheden voor stages in bedrijfsleven of maatschappelijke instellingen

C.2 Docent in geïntegreerde of duale (gecombineerde) trajecten

De NT2-docent in een geïntegreerde of duale onderwijscontext is zich bewust van zijn verantwoordelijkheid voor het adequaat bevorderen van de tweedetaalontwikkeling van zijn/haar cursisten binnen een context waarin een bepaalde vakinhoud centraal staat. In Nederland zijn dat ook opleidingen in het beroepsonderwijs, in Vlaanderen zijn dat bij voorbeeld trajecten bij de VDAB. Hij/zij werkt dan ook intensief samen met de betrokken vakdocent(en). Hij/zij voldoet verder aan de eisen zoals gesteld in het basisprofiel.

Om te kunnen voldoen aan deze eis is de docent op de hoogte van:

- vormen van inhoudgericht taalonderwijs, de onderliggende principes en de consequenties daarvan voor de inrichting van het onderwijs
- de inhoud, de aard van het vakonderwijs/thema in kwestie en de wijze van denken daarin
- de functionele eisen die aan het mondelinge en schriftelijke taalgebruik in dat vak/ die functioneringomgeving gesteld worden bij de uitoefening van het beroep zowel tijdens leerwerkstages als na afronding van de opleiding

en hij/zij laat dit zien door:

- op een constructieve en intensieve wijze samen te werken met de vakcollega/duale partners
 - doelen te formuleren gekoppeld aan de vakinhouden/thematische inhouden
 - zicht te hebben op aspecten(vakwoorden bijvoorbeeld) die typisch onder verantwoordelijkheid van de vakdocent vallen en welke zaken de taaldocent regarder
 - NT2-didactiek en -uitgangspunten over te dragen op vakdocenten/duale partners
 - in samenwerking met de vakdocent lesmateriaal te ontwikkelen, waarbij rekening gehouden wordt met het huidige niveau of niveaus van de cursisten, en waarin bij de opbouw rekening gehouden wordt met de uiteindelijk te bereiken doelen.
- het gedrag van de cursisten in de werkpraktijk te observeren en in staat te zijn praktijkgericht te evalueren.

C.3 Docent in inburgeringstrajecten

Omschrijving

Een NT2-docent in een inburgeringstraject is in staat om een zorgvuldig opgebouwd tweedetaalprogramma uit te voeren. In Nederland zal dit programma gericht zijn op de eisen van het Inburgeringsexamen en het Staatsexamen NT2. Hierbij sluit de NT2-docent aan bij de beginsituatie van de deelnemers en het doelperspectief. Hij is in staat de voorkennis van de inburgeraar in kaart te brengen en deze te verbinden met de educatieve behoeften van de deelnemers, in relatie tot de beoogde maatschappelijke participatie. In Nederland ook gemeten naar de eisen van het Inburgeringsexamen c.q. Staatsexamens NT2. Hij is in staat om, indien nodig, de koppeling met de niet-talige doelstellingen van een inburgeringprogramma te bewaken. Hij is in staat om gemeenschappelijke doelen te formuleren, gekoppeld aan de praktijkcomponent/buitenschoolse component van het duale traject waarin hij opereert. Hij is in staat de onderdelen 'kennis van de Nederlandse samenleving' zoveel mogelijk te integreren in het taalonderwijs en hiervoor samen te werken met anderen. Waar nodig stemt hij af en werkt samen met andere betrokkenen, zoals de vrijwilliger die zorg draagt voor de buitenschoolse taalontwikkeling of de coach die verantwoordelijk is voor de praktijkcomponent en een re-integratieconsulent.

En hij/zij laat dit zien door:

- het lesgeven af te stemmen op de behoefte en de mogelijkheden van de inburgeraars, de verwachtingen van de opdrachtgevers en de eisen van de examens
- trajecten uit te voeren die passen bij belangrijk geachte uitgangspunten van de inburgering, zoals concrete maatschappelijke participatie en arbeidsmarktparticipatie
- trajecten uit te voeren die passen bij brede samenwerkingsverbanden, waarbij er samenhang en afstemming is tussen het inburgeringsonderwijs en de praktijkcomponent en waarbij er afstemming is tussen diverse begeleiders en coaches/taalmaatjes
- het effectief en efficiënt voorbereiden van cursisten op de van toepassing zijnde examenonderdelen: schrijven, spreken, luisteren, lezen, Kennis van de Nederlandse Maatschappij en Oriëntatie Nederlandse Arbeidsmarkt, dan wel de onderdelen lezen, luisteren, spreken en schrijven van de Staatsexamens NT2.

C.4 Evaluatiedeskundige / beoordelaar-examinator

Op grond van het feit dat instellingen geaccrediteerd kunnen worden op bekwaamheid om taalexamens af te nemen, zou het wenselijk en nuttig kunnen zijn voor een instelling om een specialist te hebben die verantwoordelijk is voor de evaluatieprocedures.

Hij/zij is iemand die:

- speciaal daarvoor is opgeleid,
- veel meer ervaring heeft met toetsing en assessment dan de gemiddelde docent,
- in staat is instrumenten/procedures te (helpen) ontwikkelen en te evalueren,
- en leiding en training kan geven aan collega's die het uitvoerende werk doen.

C.5 Docent op een Internationale Schakelklas (ISK)

De ISK-docent moet niet alleen op didactisch vlak expert zijn in NT2, hij/zij moet naast het NT2 vak ook bekend zijn met het reguliere onderwijsstelsel waar hij/zij zijn/haar leerlingen op voorbereidt. Naast de expertise in NT2 en een ander vak in het voortgezet onderwijs¹, is de ISK-docent zich bewust van de cognitieve en sociale ontwikkeling en achtergrond van zijn/haar leerlingen. Daarbij verenigt de docent taalverwerving met een maatschappelijke, sociale en pedagogische attitude die aansluit bij de doelgroep en missie van ISK-onderwijs².

Om te kunnen voldoen aan bovenstaand profiel beschikt de docent over:

- een lesbevoegdheid behaald op de pabo of voor het voortgezet onderwijs, bij voorkeur in het vak Nederlands of een moderne vreemde taal³, waarbij ervaring met de anderstalige doelgroep een pre is;
- een mate van bewustzijn van het belang van NT2 in alle vakken die gegeven worden op het voortgezet onderwijs (CAT) en over schoolse vaardigheden die noodzakelijk zijn voor het reguliere vervolgonderwijs;
- deskundigheid op het gebied van doorstroom en ondersteuning van ex-ISK leerlingen op reguliere scholen en aantoonbare kennis van het Nederlands onderwijsstelsel;
- kennis en visie over de wisselwerking pedagogiek en didactiek op ISK-locaties en afdelingen, waarbinnen specifieke kennis in het omgaan met (anderstalige) ouders;
- bekendheid met het werken met NT2-methoden voor jongvolwassenen;
- kennis over het ERK in combinatie met de niveaus van het Referentiekader Taal en dit adequaat interpreteren.

Dit laat de docent zien door:

- een lesbevoegdheid voor het reguliere (voortgezet) onderwijs te kunnen overleggen⁴;
- aan te tonen dat de docent kennis heeft van (vakspecifieke) taalontwikkeling en (de inzet van) meertaligheid en dit ook toepast in zijn/haar onderwijs;
- leerlingen adequaat advies te kunnen geven over passende vervolgotrajecten, kunnen samenwerken met vervolgscholen en andere relevante instellingen;
- aan te kunnen tonen dat de docent het NT2-onderwijs vorm geeft aansluitend op de visie waar zijn/haar ISK mee werkt en ouders betreft als educatief partner daarin;
- aan te tonen dat de docent het leerproces kan begeleiden en met NT2-methoden voor jongvolwassenen kan werken en/of op efficiënte wijze te differentiëren door de juiste methode in te zetten voor de juiste leerlingen, passend bij het uitstroomprofiel en niveau van de leerling;
- adequaat kunnen monitoren en ingrijpen in het leerproces is een vereiste vaardigheid;
- aan te tonen aandacht te besteden aan de maatschappelijke ontwikkeling van de leerling.

1 Waarbij de voorkeur uitgaat naar een pabo-diploma, of een bevoegdheid in het vak Nederlands of een moderne vreemde taal.

2 De waarde van deze specialisatie wordt onderschreven door LOWAN-vo.

3 Of de intentie uit te spreken dit binnen twee jaar te behalen.

4 Waarbij de voorkeur uitgaat naar een pabo-diploma, of een bevoegdheid in het vak Nederlands of een moderne vreemde taal.

C.X. Andere specialistische NT2-docentcompetentie(s)

Deze rubriek heeft met opzet een open karakter. In verschillende onderwijsomgevingen kunnen personen belast zijn met specifieke taken die inhoudelijk wel op het NT2-gebied liggen, maar onmogelijk allemaal uitputtend beschreven kunnen worden in dit document. Zo kent men in sommige instellingen de NT2-coördinator of NT2-praktijkbegeleider die nieuwe collega's opleidt en lessen bezoekt van collega's. Men zou ook kunnen denken aan vormen van remedial teaching die specifiek op NT2 gericht zijn, aan NT2-docenten die collega's begeleiden en instrueren in meertalige klassen, aan NT2-docenten die bijzonder veel gespecialiseerde ervaring hebben met het trainen van hoogopgeleide anderstaligen ten behoeve van studies in het hoger onderwijs, of aan experts in het werken met groepen ouders van schoolgaande kinderen.

Kortom, hier kan voor verschillende specialisaties een eigen invulling gegeven worden, zolang deze maar ligt op NT2-gebied.